

Obsah / Contents

Úvodní slovo / Introductory remarks / **1**

Poslání / Purpose / **2**

Kdo jsme / Who are we / **3**

Aktivity Poradny pro uprchlíky / Activities of the Counseling Center for Refugees

Právní asistence / Legal assistance / **4**

Psychosociální asistence / Psychosocial assistance / **5**

Legislativní činnost / Legislative activities / **6**

Výuka českého jazyka v azylových zařízeních MV ČR / Teaching of the Czech language in refugee facilities of the Ministry of the Interior / **7**

Projekty realizované v roce 2003 / Projects carried out in 2003

Sociální a právní poradenství cizincům pobývajícím v České republice / Social and legal counselling for foreigners residing in the Czech Republic / **8**

Smlouva o poskytnutí příspěvku k úhradě nákladů spojených s poskytováním právní pomoci účastníkům řízení o udělení azylu / Agreement on offering a contribution to cover expenses connected with legal aid to persons involved in the asylum procedure / **9**

Psychologická pomoc při integraci cizinců / Psychological assistance in the integration of foreign nationals / **10**

SOS telefonní linka pro cizince / SOS emergency telephone line for foreign nationals / **11**

Výroba recyklovaného papíru – pracovní terapie pro žadatele o azyl v Pobytovém středisku MV ČR Bělá-Jezová / Manufacture of recycled paper – work therapy for asylum seekers at the asylum facility at Bělá-Jezová / **12**

Psychologická a sociální podpora žadatelům o azyl v interakci s místní komunitou / Psychological and Social Support for Asylum Seekers in Interaction with Local Communities / **13**

Monitoring, dokumentace a systémové změny zákonné úpravy pobytu cizinců a uprchlíků na území České republiky / Monitoring, documentation and system changes in the legal regulation of the stay of foreign nationals and refugees on the territory of the Czech Republic / **14**

Konsorcium nevládních organizací zabývajících se uprchlíky / Consortium of Refugee Assisting Organisations in the Czech Republic / **15**

Akce pro veřejnost / Activities for the public / **16**

Mezinárodní aktivity pracovníků Poradny pro uprchlíky / International activities of employees of the Counseling Center for Refugees / **17**

Finanční zpráva za rok 2003 / Finance report for 2003 / **18–19**

Organizační struktura / Organizational structure / **20**

Poděkování / Appreciation shown / **20**

Úvodní slovo

Rok 2003 byl z několika důvodů pro Poradnu pro uprchlíky rokem mimořádným. Jednak se začátkem roku osamostatnila od své mateřské organizace, Českého helsinského výboru (ČHV), a stala se samostatným právním subjektem. Ovšem základní poslání ČHV — ochrana lidských práv — a poslání Poradny — ochrana lidských práv uprchlíků a cizinců vůbec — zůstala i nadále vůdčím principem naší organizace. Druhou mimořádnou událostí bylo desáté výročí otevření Poradny, které jsme oslavili v září velkým koncertem doprovázeným celou řadou dalších akcí. Závěrem roku 2002 jsme se dozvěděli, že náš hlavní sponzor, UNHCR, který z velké části financoval činnost Poradny pro uprchlíky Českého helsinského výboru, omezuje podporu nevládních organizací v České republice a ČHV jako silná organizace bude i v roce 2003 fungovat i bez podpory UNHCR. V první chvíli jsme se domnívali, že tato skutečnost podstatně ochromí činnost Poradny, ale nakonec jsme díky několika sponzorům mohli v plné míře pokračovat. O tom, jak se nám to podařilo, svědčí tato zpráva o činnosti.

V globalizujícím se světě, kde se zkracují vzdálenosti a nejrůznější informace jsou čím dál rychleji dostupné, v sjednocující se Evropě, a tedy i v České republice, bude přliv cizinců nevyhnutelně pokračovat. Je jedním z úkolů Poradny pro uprchlíky pomáhat české společnosti, aby cizince přijímala jako obohacení, aby vytvářela podmínky pro jejich důstojný život a integraci. Na druhé straně bude Poradna cizincům pomáhat orientovat se v české realitě, v právech, která jim české zákony zajišťují, ale také v povinnostech, které z nich vyplývají, aby se cítili být součástí společnosti, v níž žijí a pracují, a nikoliv vystrčeni na její okraj.

Mgr. Anna Grušová
Ředitelka Poradny pro uprchlíky, o. s.

Introductory remarks

The year 2003 was in many ways a unique one in the history of the Counselling Centre for Refugees (PPU). In the first place, it became an independent legal entity as it separated from its mother organisation, the Czech Helsinki Committee (CHV). The mission of CHV — protection of human rights, as well as the mission of PPU — protection of human rights of refugees and foreigners in general, still remain the leading principles of our organisation. The other remarkable event in 2003 was the tenth anniversary of foundation of PPU, which we celebrated by a special concert that took place in September and was followed by many other smaller events. And the last important change was brought by the fact that our main sponsor, UNHCR, which had been the main financial source of PPU-CHV, announced by the end of year 2002 its decision to limit its support of Czech NGOs claiming that CHV as a strong organisation would be able to continue its activities in 2003 without this support. At the first moment it seemed that the activity of Counselling Centre would be considerably paralyzed, but in the end we were able to continue our mission in full extent which was possible thanks to our others sponsors. This Annual Report will present to you how successfully we coped with all these changes and how we were doing in our mission through that year.

In today's globalizing world where the distances are shortening and information is accessible faster and faster; in a Europe which is unifying and includes the Czech Republic, the influx of foreigners will inevitably continue. One of the tasks of the Counselling Centre is to encourage Czech society to perceive foreigners as an enrichment and to create conditions for their dignified life and integration. On the other hand, PPU will help foreigners to become familiar with Czech reality, with their rights which are provided for in Czech law order but also with duties which arise from it. Our aim is to enable them to feel as a part of the society they are living and working in and not to remain on its margins.

Mgr. Anna Grušová
Director of the Counselling Centre for Refugees

2

Poslání — Poradna pro uprchlíky je lidsko-právní organizace se zaměřením na dodržování práv cizinců a uprchlíků. Uznává právo každého člověka na nezávislou a bezplatnou pomoc. Lidem, kteří přicházejí, se snaží nabídnout nejvhodnější řešení, nasměrovat je k tomu, co má nějaký smysl a reálný cíl. Nikoho neodmítá, protože špatná informovanost cizinců může vést k tragickým koncům, čehož jsme ostatně často svědky. Poskytování neselektivního poradenství znamená ve svém důsledku prevenci kriminality a ochranu české společnosti, představuje tedy nepopiratelný přínos nejen pro cizince, ale i pro majoritní českou společnost.

Purpose — The Counselling Centre for Refugees a human rights organization, centring on the respect of the rights of foreign nationals and refugees. It recognizes the right of every human being to independence and free assistance. It seeks to offer the most appropriate solutions to persons arriving here and help them to guide them to a situation, which has a purpose and a realistic objective. It does not turn anyone away since inadequate information of foreign nationals can have tragic consequences, a state of affairs, which we have frequently witnessed. Offering non-selective advice can in the final analysis lead to forestalling crime and only benefit Czech society; it offers undeniable help not only for the foreign nationals but also for the majority Czech society.

Kdo jsme

Poradna pro uprchlíky, o. s. (PPU) vznikla v roce 2002 jako nástupce Poradny pro uprchlíky Českého helsinského výboru, existující již od roku 1993. Poskytuje právní, sociální a psychologickou pomoc těm osobám, které z různých příčin musely opustit zemi svého původu a žádají ochranu na území České republiky. Pracovníci PPU navštěvují žadatele o azyl v pobytových střediscích MV ČR Červený Újezd, Bělá-Jezová a Stráž pod Ralskem a v zařízeních pro zajištění cizinců Balková a Velké Přílepy. Regionální spolupracovníci působí dále v přijímacím středisku Vyšní Lhoty a v pobytových střediscích Zastávka u Brna a Kostelec nad Orlicí. Někteří žadatelé o azyl přichází přímo do naší pražské kanceláře.

Souběžně s žadateli o azyl se na pracovníky PPU obracují cizinci, kteří požadují informace či rady, týkající se zákonů o azylu a o pobytu cizinců, předpisů platných v oblasti sociálního zabezpečení, zdravotního pojištění, možnosti zaměstnání a vzdělávání. Veškerá poradenská činnost je poskytována bezplatně.

Nedílnou součástí činnosti Poradny pro uprchlíky je působení na širokou veřejnost s cílem rozvíjet toleranci a potírat xenofobii a rasismus. Pracovníci poradny se také snaží ovlivňovat koncepční práci legislativu v oblasti migrace a uprchlického práva.

Poradna pro uprchlíky je zakládajícím členem Konzorcia nevládních organizací zabývajících se uprchlíky. Dále jsme členy mezinárodních organizací European Council on Refugees and Exiles (ECRE) a Separate Children in Europe Program (SCEP).

Who we are

The Counselling Centre for Refugees was set up in 2002 as the successor of the Counselling Centre for Refugees of the Czech Helsinki Committee, which had been in existence since 1993. It provides legal, social and psychological assistance to persons who for various reasons had to abandon their country of origin and are applying for protection in the Czech Republic. Staff of the Center visit asylum seekers in asylum facilities at Červený Újezd, Bělá-Jezová, Stráž pod Ralskem, Zastávka near Brno, Kostelec nad Orlicí and Vyšní Lhoty, as well as in detention centres at Bálková and Velké Přílepy. Regional assistants furthermore work in reception centre at Vyšní Lhoty and in the asylum facilities at Zastávka near Brno and Kostelec nad Orlicí. Some asylum seekers come directly to our offices in Prague.

Foreign nationals who require information or advice concerning laws on asylum and on the stay of foreigners as well as on regulations applicable in the sphere of social security, health insurance, job opportunities and education turn to members of the staff of the Counselling Centre for Refugees as do asylum seekers. All advice is provided free of charge.

Another inseparable aspect of the work of the Counselling Centre for Refugees is to approach the public at large with the aim of promoting tolerance and combating xenophobia and racism. Members of the Centre staff furthermore seek to influence legislation in the sphere of migration and asylum laws by conceptual activities.

The Counselling Centre for Refugees is a founding member of the Consortium of Refugee Assisting Organisations in the Czech Republic. We are also members of the European Council on Refugees and Exiles (ECRE) and the Separate Children in Europe Program (SCEP).

Aktivity Poradny pro uprchlíky

Právní asistence

Všem žadatelům o azyl, kteří se na nás obrátí, poskytujeme obecné informace o právech a povinnostech, které na území České republiky mají (zákon č. 325/1999 Sb., o azylu, v platném znění). Ve vybraných případech pak právníci poskytují individuální asistenci a pomoc po celou dobu řízení. Právní poradenství pro klienty znamená v praxi jednodušší a včasné řešení možných problémů a snadnější orientaci v novém prostředí. Předchází se tak krizovým a konfliktním situacím, které by mohly vyplývat z neznalosti právní úpravy uprchlické problematiky.

4 S novelou zákona o azylu č. 217/2002, kdy byla přenesena pravomoc rozhodovat o opravných prostředcích na krajské soudy, došlo k radikálnímu nárůstu klientů, kteří obdrželi první zamítavé rozhodnutí a nebyli schopni se orientovat v nové právní úpravě, v systému soudnictví, ve svých právech a povinnostech. Situace se stala natolik kritickou, že pracovníci PPU se rozhodli asistovat této cílové skupině přímo v pobytovém středisku při předávání rozhodnutí a na místě se snažili vyřešit jejich situaci.

Zcela specifickým problémem je umístění žadatelů o azyl v zajišťovacích zařízeních pro cizince (doba zajištění může být až 180 dnů). Tato skupina je ohrožená nedostatkem informací a celkovou izolací od okolního prostředí, jakož i faktem, že ještě neexistuje jednotný přístup k těmto žadatelům ze strany cizinecké policie, ani celkové systémové řešení jejich situace. Naši pracovníci ve spolupráci s Organizací pro pomoc uprchlíkům nyní pravidelně dojíždějí do zajišťovacích zařízení Balková a Velké Přílepy, kde poskytují právní a sociální poradenství, monitorují, zda jsou dodržována lidská práva a informují kompetentní orgány o problémech a soustavně sledují jejich řešení.

Problémy našich klientů řešíme ve spolupráci se státními subjekty, především s MV ČR (Odbor azylové a migrační politiky, Správa uprchlických zařízení, Policie České republiky), Úřady práce a různými zdravotnickými a školskými zařízeními. Spolupracujeme také s ostatními nestátními subjekty (Centrum pro otázky migrace, Sdružení občanů zabývajících se emigranty, Organizace pro pomoc uprchlíkům, Poradna pro integraci, IOM Praha, Česká katolická charita, La Strada, Armáda spásy).

Activities of the Counselling Centre for Refugees

Legal assistance

All asylum seekers who turn to us are offered by us general information on the rights and duties, which they enjoy on the territory of the Czech Republic (Act No. 325/1999 Coll., On Asylum, in its current version). In selected cases lawyers give individual assistance and help throughout the entire duration of proceedings. Legal assistance offered to clients result in actual fact in a simpler and more appropriate solution of possible problems and better orientation in a new environment. This makes it possible to forestall crises and conflicting situations, which could arise from lack of knowledge about the legal aspects of the refugee issue.

Hand in hand with an amendment of the law on asylum (Act No. 217/2002 Coll.) transferring the decision-making jurisdiction on legal remedy was to regional courts, there has been a radical increase in the number of clients who received their first negative decision and were not capable of finding their bearings in the new legal provisions, in the judicial system with regard to their rights and duties. The situation became so critical that the staff of the Centre decided to assist this target group directly in the asylum facilities when the decision was handed over; they tried to solve their situation on the spot.

Placing asylum seekers in detention centres for foreigners is a very specific problem (the duration of this detention could be up to 180 days). This group is threatened by the lack of information and by a general isolation from the surroundings as well as by the fact that the alien police still do not have a uniform approach to these applicants and there is also no systemic solution of their situation. Our members of staff, together with the Organization for Aid to Refugees regularly visit detention centres at Balková and Velké Přílepy where they provide legal and social consultation, where they monitor whether human rights are respected and where they inform the relevant institutions about certain problems while systematically monitoring the way they are being dealt with.

We deal with the problems of our clients in collaboration with state institutions, mainly with the Ministry of the Interior of the Czech Republic. We furthermore cooperate also with other non-state facilities.

Psychosociální asistence

Sociální pracovníci poskytují žadatelům o azyl poradenství týkající se sociálního zabezpečení, zdravotní péče, zaměstnávání, vzdělávání a bydlení. Měsíčně poskytujeme v pražské kanceláři i v pobytových střediscích Ministerstva vnitra ČR sociální poradenství formou osobního rozhovoru přibližně 800 klientům a zodpovíme přibližně stejný počet telefonických dotazů.

V pobytových střediscích je důraz kladen více na psychosociální pomoc a na zajištění skupinových a volnočasových aktivit. Hlavním problémem je zde nadbytek volného času, dlouhé čekání na rozhodnutí o azylu a také izolovaná poloha táborů samotných. Vítanou aktivitou jsou pracovní terapie (např. výroba předmětů z recyklovaného papíru) a mužská a ženská diskusní skupina. Pravidelně zajišťujeme výuku českého jazyka, s pomocí dobrovolníků pořádáme výuku anglického či německého jazyka a nárazové sportovní akce.

Vzhledem k tomu, že mnoho klientů přichází do České republiky z oblastí válečných konfliktů, přinášejí si s sebou různá psychická traumata. Těmto klientům je poskytnuta možnost důvěrného rozhovoru s psychologem. Jsou-li v průběhu konzultací zjištěny závažné psychické či psychosomatické problémy, zprostředkuje psycholog následnou odbornou péči lékaře.

Psychosocial assistance

Social workers offer consultations to asylum seekers on social security, medical assistance, employment, education and housing. Every month we offer social consultancy in the form of personal interviews to approximately 800 clients at our Prague office as well as in refugee facilities of the Ministry of the Interior, and we deal with about the same number of telephone inquiries.

In refugee facilities emphasis is placed more on psychosocial consultancy and on group and leisure activities. Here the main problem is excessive free time, long delays while waiting for decisions on asylum applications as well as the isolated location of the facilities as such. Work therapy (for example, the manufacture of objects made of recycled paper) as well as discussion groups for men and women are welcome activities. We arrange regular classes teaching the Czech language; volunteers help us to teach English or German and we also organize sports activities.

Since a large number of clients arrive in the Czech Republic from war-torn regions, they are burdened by a variety of psychological traumas. For these clients arrangements are made for confidential talks with a psychologist. When serious psychological or psychosomatic problems are discovered during such consultations, a psychologist organizes subsequent specialized medical treatment.

Legislativní činnost

Práce na koncepčních změnách, lobbying, komunikace s médií a informování veřejnosti tvoří významnou část aktivit nevládní organizace poskytující pomoc cizincům. Proto se zaměřujeme na monitoring postavení cizinců na našem území a na změnu nevyhovujících, restriktivních či diskriminačních předpisů, stejně tak jako na změnu přístupu odpovědných osob k této skupině obyvatelstva.

Problémy spatřujeme jednak v existenci zákonných a podzákonných právních předpisů, které restriktivním způsobem upravují pobyt cizinců na území ČR. Mnohdy to však není sama právní norma, která by diskriminovala cizince, ale její výklad. Zjistili jsme, že výklad zákonných i podzákonných předpisů ve vztahu k cizincům je ze strany státních orgánů i jiných subjektů značně restriktivní, a cizinci jsou tak každodenně vystavováni problémům při jednání s těmito subjekty. Česká republika se za pomoci rozmanitých nástrojů pokouší omezit příliv uprchlíků na území, a těm, kteří zde již pobývají, klade nejrůznější překážky na cestě k integraci. Značná část české veřejnosti bohužel s nastoleným směrem souhlasí, v cizincích vidí kořeny některých problémů, se kterými se musí náš stát potýkat. Často je třeba nalézt nepřítele, viníka, či osobu odpovědnou za problémy, a není snadnější terč než cizinci.

Kromě toho vývoj v Evropě není příliš povzbudivý, mnohé členské státy přicházejí se zpřísnujícími mechanismy úpravy pobytu cizinců. Tento vývoj se samozřejmě odráží i ve výsledné podobě českých právních předpisů ve vztahu k cizincům. Restriktivní postoje České republiky k cizincům jsou pravidelně ospravedlňovány především vstupem České republiky do Evropské unie a nutností souladu českého právního řádu s tzv. *acquis communautaire*, bez uvedení širších souvislostí, kterými jsou především naše závazky z mezinárodních lidsko-právních dokumentů, kterými je Česká republika vázána, a které by rozhodně neměla opomíjet, či obcházet.

Legislative activities

Activities leading to conceptual changes, lobbying, communication with the media and informing the public — all this represents a significant part of the activities of non-governmental organizations offering assistance to foreign nationals. That is why we concentrate on monitoring the position of foreign nationals in our country and on bringing about a change in unsuitable, restrictive or discriminating regulations and on modifying the approach to this group by the population by persons responsible in this sphere.

In our opinion, the existence of legal and semi-legal regulations which restrict the residence of foreign nationals on our territory constitute a major problem. However, in many cases it is not the legal norm which discriminates foreign nationals but its interpretation. We have found that the interpretation of legal and semi-legal regulations concerning foreign nationals by state and other institutions is very restrictive and foreign nationals are consequently daily exposed to such problems when dealing with these institutions. The Czech Republic uses a variety of methods aimed at attempting to limit the influx of refugees to its territory and those who already happen to be here are exposed to a multitude of obstacles in their desire to become integrated. A considerable proportion of the Czech public unfortunately agrees with these methods; they see the roots of certain problems, which the state has to tackle, in the fact that these foreign nationals are already in the country.

The restrictive approach of the Czech Republic towards foreign nationals is regularly justified first of all by the accession of the Czech Republic to the European Union and by the need to harmonize the Czech legal system with the so-called *acquis communautaire*, without explaining the wider context, namely our commitments arising from international humanitarian and legal documents, binding for the Czech Republic and which should definitely not be overlooked or circumvented.

Výuka českého jazyka v azylových zařízeních Ministerstva vnitra České republiky

Výuku českého jazyka zabezpečuje Poradna pro uprchlíky jak v Příjímacím středisku ve Vyšních Lhotách, tak i ve čtyřech větších Pobytových střediscích, v Červeném Újezdě, Kostelci nad Orlicí, Bělé-Jezové a Zastávce u Brna. Jazyková výuka je dobrovolná, probíhá od pondělí do čtvrtka (zpravidla v dopoledních hodinách) a je časově přizpůsobena jak frekventantům kurzů, tak i provozu střediska. Kurzy jsou určeny pouze žadatelům ubytovaným ve střediscích (nikoliv v soukromí), výuka probíhá v hodinových blocích na různých úrovních. Zájemci jsou rozděleni podle stupně znalosti — začátečníci, mírně pokročilí, pokročilí — případně podle národností. Jde o to, aby vyučující byl schopen se s žáky v kurzu domluvit buď sám, nebo aby měl k dispozici tlumočníka z řad žadatelů o azyl. Odpolední hodiny jsou určeny individuální výuce, konverzačním hodinám a konzultacím. Právě konzultační hodiny jsou často spojeny se sociální prací učitelů, žáci se totiž přicházejí radit o svých problémech, potřebují pomoci v konkrétní situaci apod. Velký nápor je kladen na učitele v příjímacím středisku, kde panuje přísný karanténní režim a lidé nemohou středisko minimálně tři týdny opustit, což s sebou přináší stresové situace.

Náplní kurzů je zvládnutí tematické slovní zásoby tak, aby frekventanti byli schopni základní konverzace a aby reagovali v běžných životních situacích (v obchodě, na poště, u lékaře, v lékárně apod.), výuka nemůže být chápána jako systematické studium jazyka. Je potřeba zdůraznit, že do kurzů přicházejí lidé s odlišným stupněm vzdělanosti, od vysokoškoláků až po lidi neznající latinku či analfabety. Těm je pak třeba věnovat zvýšenou péči. Výjimkou však není ani individuální příprava ke studiu na střední či vysoké škole nebo ke státní závěrečné zkoušce z češtiny na jazykové škole. Učitelé již několik let praktikují tzv. výuku v terénu, která je mezi frekventanty velmi oblíbená. Je orientována na bližší poznání okolí jednotlivých středisek a na uplatnění teoretických znalostí v praxi. Výuka v terénu je spojována i s volnočasovými aktivitami pro dospělé, mládež i děti, např. návštěvy ZOO, muzeí, zajímavých výstav, pořádání sportovních akcí.

Učitelé ze všech středisek jsou v pravidelném telefonním kontaktu s koordinátorkou i mezi sebou a pravidelně se setkávají na měsíčních poradách v pražské kanceláři Poradny. Všichni spolupracují při vytváření jednotných jazykových materiálů a vyměňují si poznatky při přípravě výukových listů pro daná témata. Učitelé Poradny pro uprchlíky jsou členy Asociace učitelů češtiny jako cizího jazyka a spolupracují s Katedrou českého jazyka pro cizince na Karlově Univerzitě v Praze.

Teaching of the Czech language in refugee facilities of the Ministry of the Interior

The Czech language is taught by the Counselling Centre for Refugees as well as by the reception Centre at Vyšní Lhoty and also in four larger residential centres at Červený Újezd, Kostelec nad Orlicí, Bělá-Jezová and at Zastávka near Brno. The language courses are arranged on a voluntary basis and are held from Monday until Thursday (generally in the morning). The timetable is adjusted to the requirements of course attendants and to the programme of the centre. The courses are solely for applicants residing in centres (not as private courses). Teaching takes place in one-hour courses at different levels. Applicants are divided on the basis of their level of knowledge — beginners, slightly advanced, advanced — or on the basis of their nationality. The afternoon hours are set aside for individual courses, conversation and consultation. The teachers often combine the hours devoted to consultation with social work; students come to seek advice concerning their problems, they need help in specific situations, etc.

The content of courses concentrates on teaching students the kind of vocabulary that enables them to have a basic conversation and to react to everyday situations (in shops, at the post office, in a doctor's surgery, in a pharmacy, etc.) The teaching cannot be perceived as a systematic language course. It must be pointed out that applicants come to the courses with varying degrees of education, from university graduates to those unable to spell in the Latin alphabet, and even illiterate persons. These naturally need greater attention and help. But there are cases where students need individual preparation for study at secondary schools or at higher education establishments or who are preparing for the final state examination in the Czech language at a language school. Teachers have for several years been arranging so-called teaching out of doors which is most popular among the students. It concentrates on making students familiar with the surroundings of individual centres and at making students use their theoretical knowledge in practice. Out-of-door teaching is combined with leisure activities for adults, young people and children.

Teachers at all centres are in regular contact on the phone with a coordinator and even among themselves; they meet regularly at monthly meetings at the Prague Centre. They all collaborate in drawing up uniform language materials and exchange experience in the preparation of language papers on specific subjects. The teachers of the Centre are members of the Association of Teachers of the Czech language as a foreign language and cooperate with the department of the Czech language for foreigners at Charles University in Prague.

Projekty realizované Poradnou pro uprchlíky v roce 2003

Sociální a právní poradenství cizincům pobývajícím v České republice

Realizace: leden–prosinec 2003. Podpořen MV ČR.

Hlavním cílem projektu bylo zajistit poskytování systematické pomoci cizincům při orientaci v systému právní úpravy jejich pobytu v České republice, tzn. primárně v zákonu o pobytu cizinců, správním řádu, zákonu o poskytování dávek státní sociální podpory, o sociální péči a zákonu o pojištění.

8 Celkem jsme v průběhu realizace projektu vykonali 641 intervencí kratších 15 minut, kdy jsme se věnovali klientům vyžadujícím jednorázovou pomoc. Počet klientů, se kterými jsme pracovali dlouhodobě, a kteří potřebovali opakovanou pomoc, byl za celou dobu trvání projektu 433. U dlouhodobých klientů výrazně převažují žádosti o pomoc s vyřízením trvalého pobytu (142). Druhou nejčastější skupinou (63) byli cizinci, kteří měli zájem o obecné informace o pobytu cizinců a o pomoc při orientaci v zákoně č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců ve znění pozdějších změn a doplňků. Častá novelizace, ale zejména absence úplného znění tohoto zákona, činí cizincům velké problémy. Třetí skupinu (36) tvořili klienti dotazující se na doklady potřebné k uzavírání sňatků a vydávání rodných listů dětem narozeným v České republice. Tato kategorie zahrnuje zejména komunikaci s matričními úřady a zastupitelskými úřady cizích zemí. Častým problémem bylo, že některé státy tyto doklady neznají a ani je nevydávají, a je velmi složité toto vysvětlit pracovníkům příslušné matrice. Dále se na nás klienti obraceli s žádostmi o pomoc s prodloužením pobytu (32), sloučením rodiny (23), žádostí o vízum za účelem strpění (23). Ze sociální oblasti jde zejména o zdravotní problematiku (25), zaměstnání a vzdělání (15), psychosociální pomoc (15), ubytování (7), dávky státní sociální podpory (7), repatriace (5) a informace o získání občanství (3). V deseti případech se na nás obrátili cizinci s žádostí o legalizaci svého pobytu na území ČR. Jednalo se o cizince, kterým již skončila platnost předchozího víza a nemohli si je z nějakého důvodu prodloužit. Často se také objevovaly otázky na změny zákonů související s naším vstupem do Evropské unie.

Celkově po vyhodnocení projektu můžeme říci, že největším problémem je neinformovanost, a to jak na straně cizinců, tak i na straně pracovníků orgánů státní správy a samosprávy. Dále je bohužel nutné konstatovat, že většina úředníků není dostatečně jazykově vybavena. Nejsou tak schopni jednat v jiném, než českém jazyce. Myslíme si, že je nutné připravit s kompetentními orgány a dalšími odborníky na cizineckou problematiku, sérii školení pro pracovníky státní správy i samosprávy a nestátních organizací, která by byla zaměřena na problematické oblasti, dále by bylo vhodné, aby se prostřednictvím vnitřních směrnic a nařízení sjednotil postup orgánů státní správy a samosprávy.

Projects for refugees carried out by the Centre in 2003

Social and legal counselling for foreigners residing in the Czech Republic

Dates: January–December 2003. Sponsored by Ministry of the Interior.

The primary objective of the project was to ensure systematic assistance to be offered to foreign nationals in finding their bearings in the legal adjustment system connected with their stay in the Czech Republic, i. e. primarily with regard to the law on the stay of foreigners, the administrative order, the law on granting social benefits and social welfare as well as the law on insurance. In the course of implementing the project the necessity of this type of counselling became more than evident demonstrated by the number of clients who have turned to the Counselling Centre for Refugees during this period.

All in all, in the course of implementing the project we carried out 641 interventions of less than 15 minutes when we dealt with clients who needed a one-off assistance. The number of clients with whom we have been dealing on a long-term basis and who needed repeated assistance amounted to 433 throughout the project. Long-term clients needed help above all in dealing with their long-term residence (142). The second biggest group (63) were foreign nationals who needed general information on residence permission for foreign nationals and assistance in the interpretation of Act No. 326/1999 Coll., On the Stay of Foreigners in the Territory of Czech Republic with regard to subsequent amendments and supplements of the law. The frequent amendments, but especially the complete text of the law created major problems for all foreign nationals. The third group (36) were clients who needed information on documents required when wishing to get married and concerning the issue of birth certificates for children born in the Czech Republic. Other clients turned to us with the request for assistance in extending their residence permits (32), the reunification of families (23), application for toleration visas (23). With regard to social issues the main problems concerned health issues (25), employment and education (15), psychosocial assistance (15), accommodation (7), state social benefits (7), repatriation (5) and information on acquiring state citizenship (3). Ten foreign nationals contacted us with a request to legalize their residence on the territory of the Czech Republic. These were foreign nationals whose previous visa had expired and they were unable to extend it.

When making an overall assessment of the project it can be said that the biggest problem is lack of information both among foreign nationals and among officials of the state administration. It would also be appropriate if the procedure of institutions of the state administration and self-administration were to be unified on the basis of internal structures and regulations.

Smlouva o poskytnutí příspěvku k úhradě nákladů spojených s poskytováním právní pomoci účastníkům řízení o udělení azylu

Realizace: leden–prosinec 2003. Podpořen MV ČR, odborem azylové a migrační politiky.

Právní poradenství bylo poskytováno v sídle Poradny, a to během úředních dnů. Mimo úřední dny byla klientům poskytována právní pomoc v naléhavých případech, neboť i mimo úřední dny byl právník v sídle Poradny přítomen. Dále bylo právní poradenství poskytováno v Pobytovém středisku MV ČR Červený Újezd, kam na základě smlouvy s ministerstvem dvakrát týdně dojížděl jeden právník. V době platnosti právní úpravy, kdy bylo nutné reagovat žalobou na předané rozhodnutí okamžitě, dojížděli do pobytového střediska v případě potřeby právníci dva.

Na základě smlouvy s ministerstvem bylo právní poradenství poskytováno pravidelně též v Zajišťovacím zařízení pro cizince (ZZC) Balková. Po dohodě s Organizací pro pomoc uprchlíkům se v ZZC Balková střídali zaměstnanci těchto organizací tak, aby vždy jednou v týdnu zde byl právník přítomen. Příležitostně poskytovali pracovníci Poradny právní služby také v ZZC Velké Přílepy.

Během roku 2003 poskytla Poradna pro uprchlíky 3 299 právních konzultací žadatelům o azyl. Převážná část žadatelů o azyl se na právníky Poradny obracela v okamžiku, kdy jim bylo předáno negativní rozhodnutí ve věci jejich žádosti o azyl. U 350 klientů pak byly právníky zpracovány asistované žaloby. Různá jiná právní podání pak byla zpracována pro 340 klientů Poradny. Jednalo se zejména o různá vyjádření ke krajským soudům a Městskému soudu v Praze, odvolání proti rozhodnutím o správním vyhoštění, různé žádosti, stížnosti, čestná prohlášení apod.

V průběhu roku 2003 bylo zaměstnanci Poradny pro uprchlíky vykonáváno opatrovnictví nezletilým žadatelům o azyl bez doprovodu zákonných zástupců. Opatrovnictví bylo vykonáváno v Příjímacím středisku ve vyšních Lhotách, v Pobytovém středisku Kostelec nad Orlicí a v Zajišťovacím zařízení pro cizince Velké Přílepy. Ve výjimečných případech byla tato služba poskytnuta i v Příjímacím středisku Praha — Ruzyně. Celkový počet opatrovaných pak činí 126. Stejně jako v minulém roce se počet rozhodnutí o ustanovení opatrovníkem nekryje s celkovým počtem nezletilých bez doprovodu v evidencích PPU. Důvodem této diference je skutečnost, že opatrovaní jsou zpravidla přemístěni z Příjímacího střediska MV ČR Vyšní Lhoty do Pobytového střediska MV ČR Kostelec nad Orlicí, a jsou tak zaznamenáni v evidencích opatrovníků působících v obou zařízeních.

Spolupráce s MV ČR si velmi vážíme. Jsme rádi, že díky této pomoci můžeme pracovat v zájmu svých klientů.

Agreement on offering a contribution to cover expenses connected with legal aid to persons involved in the asylum procedure

Dates: January–December 2003. Sponsored by Ministry of the Interior, Department of asylum and migration policy.

Legal consultation was provided on the premises of the Centre during weekdays. Legal assistance was provided outside working hours only in urgent cases since a legal expert was present on the premises of the Centre even outside working hours. Legal consultancy was further provided in the refugee facilities of the Ministry of the Interior of the Czech Republic at Červený Újezd, which a lawyer visited twice a week on the basis of an agreement with the Ministry. During the validity of a legal arrangement when it was necessary to react by lodging a lawsuit without delay against a decision which had been made, two lawyers visited the refugee facilities twice a week whenever necessary.

A treaty with the Ministry ensured that legal consultancy was provided regularly also in the detention centre at Balková. On the basis of an agreement with the Organization for Aid to Refugees employees of that organization took turns to be present at Balková so that one lawyer should be present there at least once a week. Members of the staff of the Centre offered their services occasionally also at detention centre Velké Přílepy.

In the course of 2003 the Counselling Centre for Refugees provided 3,299 legal consultations to asylum seekers. The majority of asylum seekers approached lawyers of the Counselling Centre when they received a negative ruling on their asylum application. Lawyers prepared assistant lawsuits for 340 clients. A number of further legal submissions were drawn up for 340 clients of the Counselling Centre. This included mainly statements submitted to regional courts and to the Prague Municipal Court, recourse against rulings on administrative deportation, various applications, complaints, affidavits and so on.

In the course of 2003 members of the staff of the Counselling Centre were responsible for the custodianship of minor asylum seekers who were not accompanied by their legal representatives. The custodianship was arranged at the reception centre at Vyšní Lhoty, at the asylum facility at Kostelec nad Orlicí and in the detention centre at Velké Přílepy. In exceptional cases this was carried out at the Prague Ruzyně reception centre. There is total number of 126 minors in custody.

We highly appreciate the cooperation with the Ministry of the Interior of the Czech Republic. We are glad that thanks to this assistance we are able to work in the interest of our clients.

Psychologická pomoc při integraci cizinců

Realizace: březen–prosinec 2003. Podpořen Ministerstvem práce a sociálních věcí ČR

V průběhu celého projektu vyhledalo naší pomoc sto třicet pět osob ze třiceti jedna zemí světa. Nejvíce klientů pocházelo z Ukrajiny, další početnou skupinu tvořili příchozí z Arménie, Iráku, Angoly či Bosny a Hercegoviny. Klienti se na nás obracejí na základě vlastního rozhodnutí, často se stává, že návštěvu jim domlouvají jejich čeští známí, v některých případech je jim doporučena naše pomoc cizineckou policií nebo sociálním nebo zdravotním odborem státní správy. Psycholog Poradny pro uprchlíky je schopen jednání v anglickém, ruském nebo německém jazyce.

Základním podnětem, který vede klienty k vyhledání psychologické pomoci, je potřeba nalézt řešení v jejich složité životní situaci. Nepřekonanou psychickou zátěž ze země původu a strach či úzkost existenciálního charakteru se dařilo řešit v opakovaných rozhovorech a podpůrnou psychologickou asistencí. V případech těžkých psychických poruch byli klienti předáni spolupracujícím psychoterapeutům.

V průběhu celého projektu se prokázalo, jak důležitou roli hraje u klientů, kteří většinou nepřišli „za lepším“, ale byli skutečně uprchlíky de facto, snaha získat povolení k trvalému pobytu v ČR. Primárně se jedná o znovunabytí životní perspektivy (zejména s ohledem na děti) a vlastní lidské důstojnosti. V přístupu ke vzdělání, které mládež školou povinná zvládá vesměs bez problémů, dochází ke krizi v případech, kdy rodiče (i bez vlastního zavinění) nevyhovují předpisům o pobytu cizinců a jejich děti, které s výborným prospěchem absolvovaly české školství, se z tohoto důvodu nemohou ucházet o přijetí ke studiu. V psychologické práci s rodinami jsme narazili na případy alkoholismu, skrytého nebo otevřeného násilí zejména v multietnických manželstvích, nepochopení rolí muže a ženy jak je chápe česká společnost a emancipačních snah žen z islámských zemí.

V průběhu projektu se osvědčila spolupráce s některými z cizineckých komunit, máme na mysli íránskou, arménskou a čínskou, a s českými charitativními organizacemi a multikulturními centry. Prohloubila se spolupráce s občanským sdružením Slovo 21.

Pro budoucnost bychom chtěli podnítit úvahu o lepším využití pracovních sil cizinců, kteří dlouhodobě žijí na našem území, mají kvalifikační předpoklady i rodiny, a chtějí zde být trvale integrováni. Také bychom chtěli zmínit problém několika rodin, které po vyhlášení platnosti zákona 326/99 Sb., o pobytu cizinců, nedokázaly bez předchozích informací a přípravy obstát před tímto zákonem. Přitom zde fakticky žijí více než deset let — pokud by tedy Česká republika vyhlásila amnestii pro tyto případy, získaly by tím jak dotčené rodiny, tak i česká společnost.

Psychological assistance in the integration of foreign nationals

Dates: March–December 2003. Sponsored by Ministry of Labour and Social Affairs of the Czech Republic.

Throughout the project 135 persons from 31 various countries approached us with a request for assistance. Most of these clients came from Ukraine, while another numerous group consisted of persons from Armenia, Iraq, Angola and Bosnia and Herzegovina. Those who contacted us came on the basis of their own decision; others came when their Czech acquaintances suggested that they visit us, or in some cases their request to us was suggested by the foreign police or by the social or medical institution of the state administration. The psychologist at the Counselling Centre for Refugees is capable to talk to the applicants in English, Russian or German. The most frequent reasons prompting clients to seek psychological assistance is the need to find a solution to their complicated situation. In the course of repeated discussions or with the help of psychological assistance it has frequently been possible to deal with their insuperable mental burden, which originated in their country of origin as well as with their anxiety and fear concerning their subsistence. In cases of serious mental disorders the clients were referred to cooperating psychotherapists. The desire to be granted permanent residence permission in the Czech Republic played a most significant role in the case of clients most of who had not come here “in search of a better life” but who were genuine de facto refugees. The most crucial aspect was the need to regain a new prospect for their life (especially with regard to their children) and their own human dignity. In the sphere of education, which children of school age generally manage without any problems, crises occur when parents fail to adhere to regulations on the residence of foreign nationals, and their children who have completed Czech educational establishments with outstanding results, cannot for this reason apply to be admitted to higher education.

Cooperation with certain foreign communities has proved very useful in the course of the project; we are referring to the Iranian, Armenian and Chinese communities, which cooperate with Czech charity organizations and multi-cultural Centers. Cooperation with the civic association Slovo 21 has been intensified.

In future we would like to encourage efforts to make better use of foreign manpower, especially those who have been residing in our country for a longer period, possess the necessary qualification, and their families would like to be permanently integrated in society. Yet these families have been living here for more than ten years — and if the Czech Republic were to grant an amnesty for these cases this would benefit the families concerned as well as Czech society.

SOS telefonní linka pro cizince

Realizace: březen–prosinec 2003. Podpořen Ministerstvem práce a sociálních věcí ČR.

Většina organizací poskytujících poradenství cizincům sídlí v Praze. Ne každý cizinec má však možnost obrátit se se svým dotazem na pracovníky pražské kanceláře, proto vznikl projekt SOS linky pro cizince, na které získá volající potřebné informace. Provoz linky jsme zahájili za finanční podpory MPSV ČR. Tato finanční podpora skončila v prosinci 2003, ale i bez ní SOS linka stále pokračuje. Pro PPU se stala SOS linka důležitým zdrojem informací o problémech, s nimiž se cizinci potýkají na území České republiky.

Informace byly zpočátku podávány v anglickém, ruském, francouzském, německém, portugalském, arabském a gruzínském jazyce, nyní jsme však z finančních důvodů omezili poradenství na češtinu, angličtinu a ruštinu. Radu v dalších jazycích je však stále možné poskytnout v určité dny po předchozí domluvě. Souběžně se vznikem telefonické linky byla vytvořena i e-mailová adresa, na kterou mohou cizinci posílat své dotazy. SOS linka není určena pouze pro cizince, mohou jí využívat i občané ČR. Prostřednictvím telefonu nebo e-mailu je možno si domluvit i individuální návštěvu Poradny.

Primárním cílem tohoto projektu bylo zlepšení informovanosti cizinců pobývajících dlouhodobě na území České republiky o struktuře české státní správy a samosprávy, posílení jejich právního vědomí a zlepšení jejich znalostí platných právních norem, jež se jich dotýkají. Z naší předchozí praxe vyplývalo, že zvláště systém sociálního zabezpečení v České republice je pro cizince velmi komplikovaný a nesrozumitelný, stejně jako podmínky zaměstnávání a podnikání. Tyto faktory pak cizincům komplikují a často znemožňují plné uplatnění jejich práv v souladu s právními předpisy. Dále se nám potvrdilo, že velkou roli hraje i dnes jazyková bariéra a neinformovanost o cizinecké problematice u pracovníků státní správy a samosprávy. SOS linku nevyužívali pouze cizinci, kteří na našem území pobývají dle zákona 326/99 Sb., o pobytu cizinců, ale také žadatelé o azyl, jejichž pobyt je upravován zákonem 325/99 Sb., o azylu. Jejich dotazy se především týkaly azylové procedury a věcí s tím souvisejících.

Při realizaci projektu naši pracovníci poskytovali ze zpracovaných údajů informace Mezinárodní organizaci pro migraci (IOM), která tyto poznatky využila při vytváření internetových stránek určených pro cizince. Na jejich vytváření se podíleli i naši pracovníci, a to jak konzultacemi a vypracováváním jednotlivých stránek, tak i jejich překládáním.

Na SOS linku je možné volat od pondělí do čtvrtka 9–17 hodin a to na číslo (+420) 224 224 378, nebo psát na e-mailovou adresu sos@refug.cz.

SOS emergency telephone line for foreign nationals

Dates: March–December 2003. Sponsored by the Ministry of Labour and Social Affairs of the Czech Republic.

Most organizations providing Counselling to foreign nationals have their offices in Prague. But not all foreign nationals are able to contact the Prague office with their requests and that is why the SOS emergency telephone line for foreign nationals was introduced where callers receive all necessary information. We launched the telephone line with the financial support of the Ministry of Labour and Social Affairs. This financial assistance was terminated in December 2003 but the SOS line carries on even without this assistance. For the Counselling Centre the SOS line became a significant source of information on problems with which foreign nationals have to grapple on the territory of the Czech Republic.

At the outset information on the line was provided in English, Russian, French, German, Portuguese, Arabic and Georgian but now financial problems have compelled us to limit counselling to the Czech, English and Russian languages. But advice in other languages can be made available on certain days on the basis of a prior arrangement. Together with the telephone line, an e-mail address was introduced where foreign nationals are able to send their queries. The SOS line is not exclusively for foreign nationals and Czech citizens are also able to take advantage of it. A personal meeting or interview at the Centre can be arranged over the telephone or on e-mail.

The primary objective of the project was to improve the information of foreign nationals who have been residing in the Czech Republic on a long-term basis about the structure of the Czech state administration and self-administration, to raise their awareness about legal matters and increase their knowledge about valid legal standards affecting them. Our previous experience made it clear to us that foreign nationals found it extremely difficult to understand especially the social security system in the Czech Republic just as all conditions related to employment and business activities. We also realized the significant role played by the language barrier even today and the inadequate information which officials of the state administration and the self-administration possess about problems of foreign nationals.

In the course of implementing our project members of our staff used the information obtained in this way to pass it on to the International Organization for Migration, which used these data in preparing their Internet websites destined for foreign nationals. Our staff participated in preparing these websites both by offering consultation and preparing individual websites and translating them.

The SOS line is available Monday to Thursday from 9 a.m. to 5 p.m.; its number is (+420) 224 224 378. It is also possible to write to the following e-mail address: sos@refug.cz.

Výroba recyklovaného papíru — pracovní terapie pro žadatele o azyl v Pobytovém středisku MV ČR Bělá-Jezová

Realizace: říjen 2002—červen 2003 a říjen 2003—červen 2004. Podpořen Nadací Preciosa.

Podstatou projektu je jeho sociální a terapeutický efekt. V táborech se setkávají lidé různých národností a povahového zaměření, kteří nežijí společně z vlastní vůle. Často proto dochází k národnostním střetům, k nárůstu agresivity a napětí. Pravidelným setkáváním za přítomnosti vnější a nezaujaté osoby (koordinátor projektu) mohou být v klidné a příjemné atmosféře diskutovány problémy každodenního života a společně hledána jejich řešení. Pracovní terapie navíc přináší účastníkům pocit užitečnosti a potřeby, zvláště proto, že jejich výrobky (ruční papír, dekorativní předměty ze starých novin a koberečky) jsou u české veřejnosti žádány a velmi pozitivně hodnoceny.

Soustředili jsme se na již založenou terapeutickou dílnu v Pobytovém středisku Bělá-Jezová, kde funguje dílna na výrobu ručního papíru, a to jak po stránce technické tak organizační — výrobky se dostaly na profesionální úroveň, dílna je vybavena kvalitními stroji, a pravidelná pracovní setkání se stala nedílnou součástí života v uprchlickém táboře. Na počátku realizace projektu jsme vytvořili skupinu dvanácti účastníků, z nichž někteří měli zkušenosti z předchozích let. Postupně se složení skupiny mnohokrát měnilo z důvodu časté fluktuace žadatelů o azyl. Projektu se zúčastnilo celkem 61 lidí ve věku od 10 do 63 let. Zpočátku nebyl problém do projektu zahrnout i děti, ale později se ukázalo, že působí přeci jen jako rušivý element v průběhu skupiny, a proto jsme stanovili pevnou věkovou hranici 14 let.

Program v terapeutické dílně je rozdělen do několika etap. Nejříve se účastníci projektu věnují pracovní terapii. Následuje společný oběd, který vždy připraví jeden z účastníků. Během ochutnávek národních jídel většinou vykrystalizuje téma, o kterém se poté diskutuje. Oběd tak plynule přejde k diskusi na velmi zajímavá témata — vzhledem ke skutečnosti, že ve skupině převažují muži, byly od počátku nejžádanějšími tématy politika a kulturní rozdíly. K dalším tématům, která se těšila velkému zájmu, patřily vztahy v rodině, postavení muže a ženy, téma ženské obřízky, explicitní zasvěcení do dějin islámu a křesťanství. Průběh diskuse vždy závisí na jazykové a mentální vybavenosti našich klientů. Pokud se sejdou lidé, kteří se nemohou dorozumět, preferujeme neverbální komunikační hry. Ty jsou cennou součástí našich setkání, neboť jsou důkazem překonání interkulturních a jazykových bariér par excellence.

Manufacture of recycled paper — work therapy for asylum seekers at the asylum facility at Bělá-Jezová

Dates: October 2002—June 2003 and October 2003—June 2004. Sponsored by the Preciosa Foundation.

The essence of the project is its social and therapeutic effect. People of various nationalities and cultural backgrounds who do not live in joint asylum facilities of their own free will, come together in a variety of camps. As a result, national clashes occur frequently or there is an escalation of aggressiveness and tension. Hence, problems of everyday life can be discussed at regular meetings in a calm and pleasant atmosphere and common solutions found. What is more, work therapy gives the participants a feeling of usefulness and that they are needed, especially because their products (recycled paper, decorative items made of scrap newspapers and small rugs) are needed by the Czech public and are appreciated.

We concentrated on the existing therapeutic workshop at the Bělá-Jezová asylum facility where there is a workshop for the manufacture of paper recycling, technically and organizationally well equipped; the products have reached professional standards, the workshop has high-quality machines and regular work meetings have become an inseparable part of life in a refugee camp.

At the outset of the project we put together a group of twelve participants, some of them with experience accumulated in previous years. The composition of the group changed from time to time in view of the frequent fluctuation of asylum seekers. The project involved a total of 61 persons between the age of 10 and 63. Initially there was no problem to include children in the project but later it became clear that they nevertheless act as a disturbing element in the group and that is why we established an age limit of 14 years.

The programme in the therapeutic workshop is divided into several phases. Initially the participants in the project spend some time with work therapy. This is followed by a joint lunch, always prepared by one of the participants. While sampling various national dishes a subject generally crops up which is then the topic of a discussion. The lunch is generally followed by discussions on interesting subjects; since there is a majority of men in the groups, the most popular subjects were right from the start politics and cultural differences. Other topics, which became popular, included relations within the family, the position of men and women, the problem of the circumcision of women, an explicit review of the history of Islam and Christianity. The course of the discussion always depends on the language skills and mental predisposition of our clients. When people unable to communicate with each other get together we prefer non-verbal games of communication. These are an invaluable part of our gatherings since they demonstrate that it is possible to overcome cultural and language barriers.

Psychologická a sociální podpora žadatelům o azyl v interakci s místní komunitou

Realizace: duben 2003–březen 2004. Podpořen Velvyslanectvím Nizozemského království.

Cílem projektu „Psychologická a sociální podpora žadatelům o azyl a interakce s místní komunitou“ je poskytování dlouhodobé psychologické a sociální podpory žadatelům o azyl žijícím v pobytových střediscích MV ČR prostřednictvím skupinových aktivit. Projekt byl zaměřen převážně na žadatele pobývající PoS Bělá-Jezová. Cílem projektu je dále zprostředkovat kontakt mezi uprchlíky a českou veřejností formou přednášek na školách.

Aktivity realizované v rámci projektu se dělí do několika skupin: individuální psychologické poradenství, skupinová psychoterapie, arteterapie, relaxační cvičení, psychosociální hry a sportovní aktivity. Psychologické individuální poradenství poskytují zaměstnanci Poradny pro uprchlíky již několik let. Z této zkušenosti vyplynula potřeba zavedení alternativních terapeutických aktivit ve skupině. Projekt terapeutické ženské skupiny probíhá již čtvrtým rokem a lze jej hodnotit jako velice úspěšný. Proto jsme se rozhodli k realizaci obdobného projektu zaměřeného na mužskou část uprchlické populace. Muži jsou v pozici žadatele o azyl často konfrontováni se změnou svého postavení ve společnosti i v rodině. Mnozí přicházejí z tradičně patriarchálních zemí, kde muž coby živitel rodiny nesmí selhat. V uprchlických táborech tuto tradiční roli nemohou naplnit a jsou postaveni do pasivní pozice přijímání pomoci od druhých. Tuto skutečnost považují za velmi degradující. Během cesty do České republiky utrpěli traumatické prožitky, své pocity však často skrývají a snaží se je ovládat. Skrývání citů a absence práce s vlastními pocity vede k útěkům k alkoholu a psychotropním látkám, které se stávají prostředkem k řešení problémů. Časté jsou konflikty plynoucí z přebytku volného času a nulové možnosti seberealizace, zvyšuje se u nich agresivita nejen ke členům své rodiny, ale i k ostatním žadatelům.

Velice se osvědčila pracovní terapie, arteterapie a relaxační techniky sloužící k uvolnění napětí a stresu. Součástí relaxačních odpolední je také výuka autorelaxačních metod, v případě potřeby se psycholog věnuje i individuální relaxaci. V rámci skupiny organizuje sociální pracovník a psycholog psychosociální a sportovní hry. Účelem těchto her je snížení napětí, uvolnění agresivity, prevence závislostí a hlavně posílení schopností komunikace mezi jednotlivými etniky. Základními typy těchto her jsou simulační hry, simulační řešení konfliktů, výuka nonverbální komunikace, hry rolí a hraní příběhů.

Součástí projektu byla také realizace přednášek na středních a vysokých školách, které se týkaly cizinecké a uprchlické problematiky v České republice.

Psychological and Social Support for Asylum Seekers in Interaction with Local Communities

Dates: April 2003–March 2004. Sponsored by Royal Netherlands Embassy.

The purpose of the project is to offer long-term psychological and social assistance to asylum seekers who live in asylum facilities by means of group activities. Its purpose is further to encourage contacts between refugees and the Czech public by means of lectures in schools. The activities within the frame of the project are divided into several categories: individual psychological consultancy, group psychotherapy, arte-therapy, relaxation exercises, psychosocial games and sports activities. Members of the staff of the Counselling Centre have provided individual psychological consultancy for several years. This experience has given rise to the need to introduce alternative therapeutic group activities. The project of the therapeutic group of women has been going on for four years and it is extremely successful. That is why we decided to organize a similar project aimed also at men among the refugee community. In their position as asylum seekers, men are frequently confronted with a change of their position in society as well as in the family. Many come from traditional patriarchal countries where the man as the breadwinner is not allowed to prove a failure. Men are thus unable to live up to this traditional role in a refugee camp and are placed in a passive position of having to rely on help from others. They regard this position as highly degrading. They had traumatic experiences during their journey to the Czech Republic, but they more often conceal their feelings and seek to overcome them. Concealing such feelings and the absence of work leads men to seek a remedy in alcohol or drugs, which become a means of solving their problems. Frequent conflicts arise as a result of excessive free time and absolutely no chance of self-realization; it leads to aggressiveness not only vis-à-vis members of their family but also vis-à-vis other applicants.

Work therapy, arte-therapy and relaxation technology helping to lessen tension and stress have been most useful. Relaxation afternoons were accompanied by teaching auto-relaxation methods and whenever necessary the psychologist offers individual relaxation. A social worker and a psychologist put together groups to organize psychosocial and sports games. The objective of these games are to lessen tension, relaxing aggressiveness, prevent dependence and, above all, strengthen communication capacity among individual ethnic groups. The fundamental aspects of these games are simulating games, simulating the solution of conflicts, teaching non-verbal communication, games of taking on parts and acting certain events.

The project included also lectures at secondary schools and universities which were relevant to problems of foreign nationals and refugees in the Czech Republic.

Monitoring, dokumentace a systémové změny zákonné úpravy pobytu cizinců a uprchlíků na území České republiky

Realizace: červenec 2003–prosinec 2004. Podpořen Nadací Open Society Fund Praha.

Cílem projektu je především posílení schopnosti organizace prosazovat systematické legislativní změny v právní úpravě cizinecké a uprchlické problematiky, ale také dlouhodobý a systematický monitoring právní úpravy a upozorňování na vznikající problémy, ať již v samotných zákonných či podzákonných předpisech, anebo v aplikační praxi. Krom toho je projekt dále zaměřen na rozšíření možností spolupráce nevládních organizací a v neposlední řadě na zvýšení informovanosti, a to jak nevládních organizací, tak i široké veřejnosti. Veškerá činnost v rámci projektu směřuje k posílení právního postavení cizinců v české společnosti.

14

V rámci tohoto projektu jsme si proto stanovili krátkodobé a dlouhodobé priority, s dalším rozdělením na skupiny žadatelů o azyl a ostatních cizinců, a společně s ostatními nevládními organizacemi, pracujícími na poli uprchlické problematiky, se těmto oblastem cíleně věnujeme. Mezi krátkodobé priority u žadatelů o azyl jsme zařadili například problematiku odděleného soudního řízení v případech členů jedné rodiny či nárazové migrační vlny (např. čečenských žadatelů), mezi dlouhodobé priority u stejné skupiny pak například situaci v zařízeních pro zajištění cizinců, problematiku nezletilých, anebo diskriminaci žadatelů o azyl při zaměstnávání a přístupu k sociálním dávkám. Za krátkodobé priority u skupiny ostatních cizinců pokládáme například situaci rodin s nezletilými dětmi v případech, kdy jeden z rodičů je cizinec s uděleným správním vyhoštěním, který na našem území žádal o azyl s negativním výsledkem, za dlouhodobé priority pak povolování pobytu cizincům na našem území či nelegální migraci a způsobům jejího řešení.

Jednoznačným úspěchem projektu by byla nějaká výraznější změna legislativy v této oblasti, nicméně jsme si vědomi obtížnosti tohoto procesu, proto měřitelným úspěchem bude i každá dílčí novelizace ve prospěch cizinců, popřípadě alespoň ovlivnění české veřejnosti vyvoláním debaty nad situací cizinců u nás, nad vývojem azylové politiky České republiky a nad možnostmi integrace cizinců do naší většinové společnosti. Prosazování změn je otázkou dlouhodobou, podmíněnou mnoha aktivitami, mimo jiné osobními jednáními s poslanci či senátory, účastí v poradních orgánech vlády, medializací problému anebo besedami a přednáškami pro širokou veřejnost. Ve svém důsledku jsou to právě čeští občané, kteří svými hlasy rozhodují o volbě politické reprezentace, někteří z nich jsou zástupci moci výkonné či zákonodárné, a konečně všichni pak tvoříme občanskou společnost a na nás samotných tak především závisí, jakým způsobem budou cizinci v naší společnosti přijímáni a jak se k fenoménu migrace postavíme.

Monitoring, documentation and system changes in the legal regulation of the stay of foreign nationals and refugees on the territory of the Czech Republic

Dates: July 2003–December 2004. Sponsored by Open Society Fund Prague.

The purpose of the project is, above all, to intensify the capacity of the organization to implement systematic legislative changes in the legal regulation of the problem of foreign nationals and refugees but also to monitor on a long-time basis and systematically legal regulations; another objective is to draw attention to arising problems whether within legal or sub-legal regulations or in the practice of applying them. In addition, the project aims at broadening possibilities of cooperation of non-governmental organizations and, last but not least, at increasing the information of non-governmental organizations and of the general public. All the activities within the frame of the project are directed at improving the legal position of foreign nationals within Czech society.

That is why we laid down short-term and long-term priorities within the project and a further division of groups of asylum seekers and other foreign nationals and we are devoting our attention to these groups as our target, together with other non-governmental organizations specializing in the problem of refugees. Among short-term priorities for asylum seekers we included the problem of separated court proceedings in the case of members of one family or a collective group of migrants (i.e. Chechnya applicants), our long-term priorities for the same groups includes for example the situation in facilities for the detention of foreign nationals, the problem of minors or the discrimination of asylum seekers in employment and social benefits. The position of families with minors when one parent is a foreign national and facing administrative deportation is regarded as a short-term priority, in cases where this parent has applied for asylum and been refused; long-term priorities consist in permission for foreign nationals of a long-term residence or unlawful migration and ways and means of dealing with it.

A more pronounced change in legislation in this sphere would be an unequivocal success of the project, but we are nevertheless aware of the complicated nature of this procedure. The implementation of changes is a long-term process; it depends on many activities, for example, on personal interviews of Members of Parliament or Senators, participation in government advisory bodies, media attention to these problems or meetings and talks for the general public. In the last analysis, a political representation is always chosen by Czech citizens, some of them are representatives of executive or legislative institutions and all of us constitute a civil society; the way foreign nationals are received by our society and what approach we adopt to the migration phenomenon finally depends on all of us.

Konsorcium nevládních organizací zabývajících se uprchlíky

Realizace: leden–srpen 2003. Podpořen Evropskou komisí.

Poradna pro uprchlíky je zakládajícím členem Konsorcia nevládních organizací zabývajících se uprchlíky. Konsorcium zahájilo svou činnost v září roku 2000, a to v rámci tříletého projektu určeného ke sladění snah organizací poskytujících pomoc žadatelům o azyl a uznaným uprchlíkům v České republice. Tento projekt je financován z grantu Evropské iniciativy pro demokracii a lidská práva Evropské Komise.

Kromě PPU tvoří Konsorcium Organizace pro pomoc uprchlíkům (OPU), Sdružení občanů zabývajících se emigranty (SOZE), Poradna pro integraci (PPI) a Centrum pro otázky migrace (COM). Všechny členské organizace mají dlouhotrvající a úzké vztahy s regionální kanceláří Vysokého Komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR) a s Evropskou radou pro uprchlíky a exulanty (ECRE).

Mezi hlavní aktivity Konsorcia patří vydávání dvouměsíčníku AZYL, jehož posláním je poskytovat informace o situaci uprchlíků v České republice i v zahraničí, a to jak žadatelům o azyl, tak i uznaným uprchlíkům. Je zaměřen na širokou čtenářskou obec, zahrnující pracovníky a příznivce nevládních organizací, státní úředníky na místní a vládní úrovni, diplomatickou veřejnost, dobrovolnický sektor a média. Časopis je dvojjazyčný, česko-anglický, jeho náklad v loňském roce činil 500 ks/vydání.

Dne 20. 8. 2003 se v Emauzském opatství v Praze konal republikový seminář Konsorcia, kterého se Poradna pro uprchlíky aktivně zúčastnila. Náš příspěvek se týkal především způsobu přijímání nové právní úpravy v oblasti azylového práva a cizinecké agendy, a také role nevládního sektoru v tomto procesu. V tomto příspěvku jsme poukázali na problém tzv. poslanců iniciativy, respektive skutečnosti, že v procesu tvorby právních předpisů v cizinecké (zejména pak azylové) oblasti hrají stále větší role pozměňovací návrhy jednotlivých poslanců. Naším cílem bylo upozornit všechny zúčastněné na alarmující skutečnost, že Ministerstvo vnitra ČR nejméně ve třech závažných případech obešlo vládu, respektive legislativní radu vlády, a rozhodlo se prosadit své návrhy zákonů prostřednictvím spřízněných poslanců. Podstata problému z našeho pohledu leží v tom, že pozměňovací návrhy poslanců nejsou součástí návrhu zákona, který schvaluje vláda, a který předtím dostávají k připomínkování jak jednotlivá ministerstva, tak i Rada vlády ČR pro lidská práva, tj. její výbory, např. Výbor pro práva cizinců.

Mezi další aktivity Konsorcia patří organizování odborných školení, jejichž prostřednictvím se snaží umožnit zaměstnancům členských organizací dále se vzdělávat a prohlubovat své znalosti a pak pravidelná setkání pracovníků a ředitelů organizací.

Consortium of Refugee Assisting Organisations in the Czech Republic

Dates: January–August 2003. Sponsored by the European Commission.

The Counselling Centre for Refugees is a founding member of the Consortium of Refugee Assisting Organisations in the Czech Republic. The Consortium started its activities in September 2000 as part of a three-year project to harmonize efforts by organizations providing assistance to asylum seekers as well as to accepted refugees in the Czech Republic.

Apart from the Counselling Centre, the Organization for Aid to Refugees (OPU) consists of the Society of Citizens Assisting Migrants (SOZE), the Counselling Centre for Integration (PPI) and the Centre for Migration (COM). All member organizations have long-term and close relations with the regional office of the United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR) and the European Council on Refugees and Exiles (ECRE).

The main activities of the Consortium include the publication of the bi-monthly AZYL which provides information on the situation of refugees in the Czech Republic and abroad, directed at asylum seekers and accepted refugees. It is addressed to a wide reading community including officials and supporters of non-governmental organizations, state officials at a local and government level, the diplomatic community, volunteers and the media. The publication comes out in two languages, Czech and English, and its circulation last year was 500 copies.

A republic seminar of the Consortium was held at the Emauzy abbey on 20. 8. 2003; the Counselling Centre took an active part in the event. Our contribution on the theme "The process of drafting laws as seen by non-governmental organizations" concerned first of all methods of adopting new legal adjustments in the sphere of the law on asylum and problems of foreign nationals as well as the role of the non-governmental sector in this process. In our address we pointed to the problem of the so-called initiative by Members of Parliament as well as to the fact that amendment proposals by individual parliamentary deputies play an increasing role in drawing up legal regulations concerning the sphere of foreign nationals (especially with regard to asylum). Our aim was to draw the attention of all concerned to the alarming fact that in three serious instances the Ministry of the Interior of the Czech Republic bypassed the Government or rather the Government legislative council and decided to impose its draft laws through the intermediary of deputies close to the Ministry.

Other activities of the Consortium include the organization of specialized schooling, which are to enable the staff of member organizations to improve their qualification and broaden their knowledge; regular meetings are arranged between members of the staff and directors of the organizations.

Akce pro veřejnost

V roce 2003 oslavila Poradna pro uprchlíky desetileté výročí své existence. 23. září 2003, tedy přesně v den výročí, se konal benefiční koncert Voice of Universe. Hlavní hvězdou byla hudební skupina Plastic People of the Universe. Kromě Plastic People of the Universe mohli diváci slyšet skupiny Velvet Revival, Grian, Trojtečka, !ÚL..., GNU, Friendship Forever a L_Point. Studio Tribo vytvořilo příjemnou atmosféru v Tribo Relax Zone, kde vystoupili Al-Yaman, DJ Liquid A a mexičtí hudebníci Pablo_s Magic Carpet. Koncerty nakonec probíhaly na třech scénách, v malém sále byla umístěna výstava fotografií Břetislava Turečka a velký sál sloužil po celý večer jako prostor pro prezentaci Poradny a jejích klientů.

Celá akce se povedla. Potěšil nás vstřícný zájem ze strany účinkujících i produkčních v době, kdy v části naší společnosti přetrvávají rysy xenofobie a sobectví. Velký zájem byl ze strany diváků, kterých na koncert přišlo přes 800. Dalším důvodem k radosti je skutečnost, že z výnosu akce, která díky navýšení nadací Divoké husy činí přibližně 100 000 Kč, budeme schopni ulehčit našim klientům v tíživé sociální situaci. Velkou radost a ocenění práce Poradny znamenala záštitou benefiční akce, kterou poskytl Václav Havel.

Benefiční koncert byl součástí širší kampaně na podporu Poradny pro uprchlíky. Cílem kampaně bylo mimo jiné ovlivnit postoj Čechů vůči cizincům. Nápadité grafiky vytvořené reklamní agenturou Bates, které nepřímou formou upozorňovaly na problémy skrytého rasismu české společnosti, jsme inzerovali v tisku a distribuovali prostřednictvím pohlednic společnosti Boomerang Media. V předvánočním období jsme kampaň rozšířili také do rozhlasových stanic.

Již čtvrtým rokem připravujeme výstavu výtvarných prací uprchlíků. V roce 2003 probíhala výstava tradičně v prostorách Obecního domu — Diakonie ČCE v Praze Ďáblicích. Na vernisáži vystoupil taneční soubor čečenských a arménských dětí; vystoupení bylo krásné a dojemné a málokdo odolal nutkání přidat se k tanci. Jako každým rokem nocovali někteří přítomní v rodinách členů dáblické Diakonie. Tato tradice napomáhá vzájemnému poznání a sblížení odlišných kultur a národností.

Poradna pro uprchlíky se dále věnuje práci s českou veřejností formou besed, přednášek a publikační činnosti. Ve spolupráci s Centrem pro otázky migrace, o. s. se pracovníci PPU podíleli v roce 2003 na realizaci vládní kampaně Tolerance — Kampaň proti rasismu a xenofobii. V pěti lokalitách v blízkosti uprchlických zařízení se lektoři soustředili na děti mladšího školního věku, kterým zajímavou a interaktivní formou přiblížili život cizinců a uprchlíků u nás, jejich problémy a nesnáze. Nejdůležitější bylo zprostředkování kontaktu českých dětí s dětmi žadatelů o azyl a cizinců, jejich vzájemná komunikace a pochopení.

Activities for the public

In 2003 the Counselling Centre for Refugees celebrated its tenth anniversary. On September 23, 2003, i.e. on the very day of its anniversary, a charity concert Voice for Universe was held. We first contacted the group Plastic People of the Universe that gladly promised its participation. Velvet Revival group, the groups Grian, Trojtečka, !UL..., GNU, Friendship Forever and L'Point also participated in the event with their programme. The Tribo Studio secured the participation of Mexican musicians entitled Pablo's Magic Carpet while Al-Yaman and DJ Liquid A created a pleasant atmosphere. The concerts were held in three halls, an exhibition of photographs by Břetislav Tureček was installed in the small hall while the big hall was used throughout the evening as the premises for the presentation of the Centre and its clients. The entire event gave us a great deal of pleasure. The audience enjoyed the programme: more than 800 visitors came to the concert. Another reason for satisfaction was the fact that the resources which, thanks to a contribution by the Wild Geese Foundation, amounted to approximately 100,000 will allow us to improve the difficult social conditions of our clients. Our Center was further delighted by the fact that Vaclav Havel agreed to accept the auspices of the charity event, which showed recognition for our work.

The charity concert was part of a more extensive campaign in support of the Counseling Center for Refugees. In addition to obtaining sufficient financial resources it was intended to influence the attitude of Czechs towards foreign nationals. The creative graphic designs prepared by the Bates advertising agency which indirectly drew attention to problems of concealed racism in Czech society were popularized in the press and distributed on postcards of the Boomerang Media company. During the pre-Christmas period we managed to popularize the campaign also on the radio.

For the past four years we have been arranging exhibitions of works of art prepared by refugees. This year the exhibition was held traditionally on the premises of the Municipal House — Deaconate CCE in Prague Dablice. Dance groups of Chechnya and Armenian children performed at the opening of the exhibition; the presentation was beautiful and moving and few people resisted the temptation to join in the dancing. As in previous years, some of the guests spent the night with families of the Dablice Deaconate. This tradition promotes mutual understanding and brings different cultures and nationalities closer together.

The Counselling Centre also devotes considerable attention to work with the Czech public by way of discussions, talks, publication activities and presentations. The staff of the Center cooperates with the Center for Migration in the governmental Tolerance campaign — Campaign against Racism and Xenophobia.

Mezinárodní aktivity pracovníků Poradny pro uprchlíky

Poradna pro uprchlíky je od roku 2000 členem sítě organizací pracujících s nezletilými žadateli o azyl bez doprovodu zákonného zástupce. Projekt Separated Children in Europe Programme (SCEP) je společnou iniciativou některých organizací mezinárodní aliance the International Save the Children Alliance a UNHCR (Úřad vysokého komisaře pro uprchlíky OSN). Projekt vychází z mandátů partnerských organizací, kdy úlohou UNHCR je zabezpečit ochranu dětí — uprchlíků a žadatelů o azyl. Organizace Save the Children se zabývá ochranou práv dětí obecně. Cílem projektu je uplatnit práva a chránit zájmy dětí a mladých lidí, kteří přišli do Evropy nebo tudy jen procházejí a z nějakého důvodu nejsou doprovázeny rodiči či jinými dospělými osobami. Prostředkem takové ochrany by pak měla být společná politika v této oblasti a dodržování společných závazků ohledně vhodných praktických řešení situace těchto dětí v jednotlivých evropských státech. Vedoucí právního oddělení PPU, Mgr. Běla Hejná, je jediným českým zástupcem v této organizaci.

Dále jsme členy mezinárodní organizace European Council on Refugees and Exiles (ECRE). ECRE zastřešuje 78 nevládních organizací, které se zabývají prací s uprchlíky v 30 zemích Evropské unie a střední a východní Evropy. Členství v ECRE umožňuje nevládním organizacím přístup k důležitým informacím o právním a institucionálním vývoji v Evropské unii a aktivitách organizací zabývajících se uprchlíky v zemích Evropské unie a střední a východní Evropy. Vzhledem k omezené znalosti a informacím o uprchlické problematice v České republice je tato možnost velmi důležitá.

Zástupci Poradny se v loňském roce účastnili významných mezinárodních konferencí a seminářů zabývajících se uprchlickou problematikou. Mezi nejvýznamnější patří Biannual General ECRE Meeting v Ženevě a Budapešti, setkání European Refugee Fund v Bruselu, ze setkání organizovaných na české půdě můžeme jmenovat seminář The Migration of Labor and its Consequences for Labor Market a mezinárodní konference v Kutné Hoře v rámci projektu Central European Fundraising Project.

A závěrem bychom se rádi pochlubili oceněním naší práce v mezinárodním měřítku: Věra Roubalová, realizátorka ženských terapeutických skupin v uprchlickém zařízení Červený Újezd, byla v roce 2003 oceněna Vysokým komisařem OSN pro uprchlíky R. Lubbersem za svůj aktivní podíl na zlepšení postavení žen v uprchlických zařízeních.

International activities by the staff of the Counselling Centre for Refugees

Since 2000 the Counselling Centre for Refugees has been a member of organizations working with under age asylum seekers not accompanied by a legal representative. The project Separated Children in Europe Programme (SCEP) is a joint initiative of certain organizations of the International Save the Children organization and the Office of the United Nations High Commissioner for Refugees (UNHCR). The project proceeds from the mandate of partner organizations where the task of the High Commissioner is to safeguard children — refugees and asylum seekers. The Save the Children organization protects the rights of children as a whole. The object of the project is to safeguard the rights and to protect the interests of children and young people who have come to Europe or are merely in transit and who, for one reason or another, are not accompanied by their parents or other adults. This protection should be ensured by a joint policy and by observance of common commitments concerning suitable practical solutions for the situation of these children in various European states. The major document underlying the programme is a Statement of Good Practice, in which the fundamental principles of acceptance and care for minor children are anchored. Mgr. Běla Hejná, Head of the legal department at the Counselling Centre is the only Czech representative in this organization.

We are also members of the European Council on Refugees and Exiles (ECRE). ECRE covers 78 non-governmental organizations, which work with refugees in 30 countries, in the European Union and in Central and East Europe. Membership in ECRE gives non-governmental organizations access to significant information on legal and institutional developments in the European Union and on the activities of organizations looking after refugees in European Union countries as well as in Central and East Europe. This possibility is of great importance in view of the limited amount of information on the problem of refugees in the Czech Republic.

Last year representatives of the Centre took part in a number of major international conferences and seminars on the subject of refugees. The most significant events included the Biannual General ECRE Meeting in Geneva and Budapest, the meeting of the European Refugee Fund in Brussels.

We are very proud of the 2003 UNHCR Award to our colleague, Věra Roubalová, for the promotion of gender equality and the empowerment of refugee women. UN High Commissioner Ruud Lubbers gave this award to Věra for her work in building the capacities of refugee women by the woman therapeutic group in Červený Újezd asylum facility. "Together we have been pushing this rock, and it has moved quite a lot but it is not at the top yet", Ruud Lubbers said in symbolic reference to the collective effort being made by UNHCR, its NGOs partners and refugees to bring about gender equality.

Finanční zpráva za rok 2003

IČO: 26 61 29 33

Příjmy

Převod zůstatku z roku 2002	1 087 472,41 Kč
Státní dotace (ministerstva, města, obce)	2 717 523,00 Kč
Granty	1 506 921,44 Kč
Benefiční koncert, veřejná sbírka	136 277,00 Kč
Dary (nevládní organizace)	340 050,00 Kč
Dary (církev, charita)	40 730,00 Kč
Dary (soukromé osoby, členské příspěvky)	128 600,00 Kč
Úroky	1 761,95 Kč
Ostatní příjmy	62 306,61 Kč
Příjem – celkem	6 021 642,41 Kč

18

Výdaje

Mzdy, OON, honoráře (včetně zákonného pojištění)	-3 731 414,00 Kč
Služby (sociální služby, psycholog, ekonom, audit, grafik)	-274 975,00 Kč
Nákup DKP	-55 184,00 Kč
Nákup materiálu, zboží a drobného NaHIM	-144 498,50 Kč
Nákup služeb – provoz (energie, poštovné, tel. poplatky, nájemné)	-798 251,91 Kč
Poskytnuté příspěvky (podpora sociálně slabým klientům)	-47 499,00 Kč
Ostatní výdaje (výuka češtiny, volnočasové aktivity)	-314 475,20 Kč
Výdaje – celkem	-5 366 297,61 Kč
Rozdíl příjmů a výdajů	655 344,80 Kč
Zůstatek z roku 2003 + převod na rok 2004	

Hlavní pracovní poměr (počet placených pracovníků)	16
Dohoda o provedení práce (počet placených pracovníků)	1

Rozvaha k 31. 12. 2003

Souhrn aktiv	1 285 tisíc
Souhrn pasiv	1 285 tisíc

Výkaz zisku a ztrát k 31. 12. 2003

Náklady	6 082 tisíc
Výnosy	6 119 tisíc
Výsledek hospodaření	37 tisíc

Financial report for 2003

Company ID (IČO): 26 61 29 33

Receipts

Transfer of the balance of 2002	1 087 472,41 CZK
State subsidy (ministries, cities, localities)	2 717 523,00 CZK
Grants	1 506 921,44 CZK
Benefit concert, collection	136 277,00 CZK
Donations (non-governmental organizations)	340 050,00 CZK
Donations (churches, charities)	40 730,00 CZK
Donations (private persons, contributions)	128 600,00 CZK
Interest	1 761,95 CZK
Other revenue	62 306,61 CZK
Revenue – Total	6 021 642,41 CZK

19

Expenditure

Wages, OON, fees (incl. mandatory insurance)	-3 731 414,00 CZK
Services (social services, psychologist, economics, graphic, audit)	-274 975,00 CZK
Purchase of DKP	-55 184,00 CZK
Purchase of material, goods and minor NaHIM	-144 498,50 CZK
Purchase of services – Operation (energy, postage, telephones, rent)	-798 251,91 CZK
Offered contribution (humanitarian aid)	-47 499,00 CZK
Other expenses (teaching of the Czech language, leisure activities)	-314 475,20 CZK
Expenditure – Total	-5 366 297,61 CZK

Difference between receipts and expenditure	655 344,80 CZK
Balance of 2003 + transfer to 2004	

The major staff (number of paid workers)	16
Agreement on working activities (number of paid workers)	1

Balance on 31. 12. 2003

Total of credits	1 285 thousands
Total of debits	1 285 thousands

Statement on profits and losses by 31. 12. 2003

Expenditure	6 082 thousands
Incomes	6 119 thousands
Result of management – losses	37 thousands

Pracovníci Poradny pro uprchlíky / Staff of the Counselling Centre for Refugees

Ředitelka / Director

Mgr. Anna Grušová

Sekretariát / Secretariat

Dobromila Kynclová

Právní oddělení / Legal Department

Mgr. Běla Hejná / Mgr. Pavla Hradečná-Burdová /
Mgr. Emad Othman

Sociální oddělení / Social Department

Mgr. Tereza Polonyová / Ing. Věra Roubalová /
Eva Knitlová / Denise de Souza Costa / Jiří Knitl /
Eva Dohnalová

Psychologové / Psychologists

Mgr. Dana Němcová / Mgr. Josef Zíka

Fundraising a PR / Fundraising and PR

Mgr. Markéta Hronková / Mgr. Vladan Brož

Finanční oddělení / Finance Department

Zuzana Kottová / Eva Kačírková

Pedagogičtí pracovníci v pobytových střediscích / Teaching the Czech language in refugee facilities

Iva Jelínková / Mgr. Hana Natidzeová /
Mgr. Iva Špinlerová / Dagmar Valcová /
Jan Rumian

Složení Správní rady / Board of Governors

Předseda / Chairman

Ing. Sulejman Jahič

Tajemník / Secretary

Mgr. Jaroslav Gramel

Členové / Members

Tatána Fišerová / Mgr. Pavlína Ittelson, LL. M. /
MUDr. Jan Jařab / Goranka Oljača / Barbara Day

Revizor / Auditor

Eva Kalhousová

Poděkování

Děkujeme všem sponzorům a organizacím, kteří nás v roce 2003 podpořili.

Jsou to (v abecedním pořadí):

Centrum pro otázky migrace / Česká katolická charita / Evropská komise / Evropská rada pro uprchlíky a exil / International Women's Association of Prague / Magistrát hl. m. Prahy / Ministerstvo kultury ČR / Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR / Ministerstvo vnitra ČR / Nadace Preciosa / Nadace rozvoje občanské společnosti / Nadace STROM Telecom / Open Society Fund Praha / Sbory Českobratrské církve evangelické / Úřad vlády ČR / Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky / Velvyslanectví Nizozemského království

Dále děkujeme všem, kteří nám poskytli finanční a věcné dary. Děkujeme také všem spolupracovníkům a dobrovolníkům za jejich pochopení i obětavou a účinnou pomoc, kterou poskytli naší organizaci a našim klientům.

Acknowledgments

We thank all our sponsors and organisations who have supported us in 2003.

They are (in alphabetical order):

Centre for Migration / Congregations of the Evangelical Church of Czech Brethren / Czech Catholic Caritas / European Commission / European Council for Refugees and Exiles / Foundation for the Promotion of Civic Society / International Women's Association of Prague / Ministry of Culture of the Czech Republic / Ministry of the Interior of the Czech Republic / Ministry of Labour and Social Affairs of the Czech Republic / Open Society Fund Prague / PRECIOSA Foundation / Prague City Hall / Royal Netherlands Embassy / STROM Telecom Foundation / United Nations High Commissioner for Refugees / Wild Geese Foundation

We also wish to thank all our contributors and volunteers for their devoted work, effort, and time which they dedicated to our organisation and clients. Furthermore, we express our gratitude to everyone who provided us with financial and material donations.

Vydání výroční zprávy Poradny pro uprchlíky, o. s. bylo podpořeno z programu EU Phare 2002 – Dlouhodobá udržitelnost rozvoje občanské společnosti. / This document has been produced with the financial assistance of the European Community.